

Recente cijfers basismaatregelen en vertrouwen in beleid

28 okt 2021

NB: Cijfers uit ronde 16 WP3 onder embargo tot 5 november

Context:

Onderstaand volgt een opsomming van platte tellingen uit recente cijfers uit het trendonderzoek en waar relevant aanvullingen met recente WP3 cijfers. Dit om een indruk te geven van de naleving, draagvlak en enkele factoren over de basismaatregelen. Er zijn geen formele analyses gedraaid en dit document is dan ook niet bedoeld voor verdere verspreiding.

Naleving van de basisregels

- Testen bij klachten
  - o Naleving: 60% test bij klachten: 30% bij GGD, 30% zelftest (40% geen test)¹
    - Sinds introductie zelftesten (mei '21) PCR testen gedaald van 62 naar 29% en zelftesten toegenomen van 5 naar 32%. Tezamen blijft het aantal mensen dat zich (zelf)test bij klachten rond de 60-65%¹
  - o Draagvlak: Lichte afname, maar nog steeds staat 78% achter deze maatregel²
  - o Ervaren nut van de maatregel (80 ->74%), hoe makkelijk het is (77 ->69%), en de sociale norm (72 -> 62%) tonen een dalende lijn sinds de zomer
  - o **Boodschap: *Wie moet zich laten testen, wanneer (concreet: welke klachten), en waarom. ('laat je testen als je verkoudheids- of griepklachten hebt, ook als je gevaccineerd bent. Zo houden we zicht op het virus en voorkom je dat je anderen besmet.'*)**
- Thuisblijven bij klachten
  - o Naleving: 55% geeft aan thuis te blijven bij klachten², lichte afname t.o.v. de vier meetrondes daarvoor (toen rond 59%)
  - o Draagvlak: 84% steunt maatregel, geleidelijke afname sinds zomerperiode (89%)
  - o Lichte afname sinds de zomer in ervaren nut (86 ->81%), hoe makkelijk het is (77 ->69%), en sociale norm (72->62%)
  - o **Boodschap: *Een grote meerderheid steunt deze maatregel en vindt de maatregel effectief (injunctieve norm). Wie moet thuisblijven (ook gevaccineerden), wanneer (bij welke klachten, tenzij je negatieve testuitslag hebt), en waarom. Herinner mensen er ook aan om voorbereid te zijn op deze situatie: als je wakker wordt met griepklachten, wat doe je dan (wie brengt de kinderen naar school, hoe kom je aan je boodschappen, is het geregeld met je werk?). Ondersteuning van werkgevers is hierbij van belang.***
- Afstand houden
  - o Naleving: 57% geeft aan dat anderen zelden of nooit te dichtbij komen
    - Sterk afhankelijk van context: buiten lukt afstand houden goed, in andere contexten sterke daling sinds zomerperiode (ook ivm CTB minder afstand in culturele instellingen en horeca; maar ook op werk, feestjes, sporten etc)
  - o Draagvlak: sterk gedaald van zomerperiode tot begin okt (85% -> 64%)
  - o Sterke daling in ervaren nut (71 ->58%), hoe makkelijk het is (59 ->46%), en sociale norm (72 ->62%)

¹ 6-wekelijks cohortonderzoek corona gedragsunit (wp3), ronde 16 - okt '21

² 3-wekelijks trendonderzoek corona gedragsunit (wp11), ronde 19 - okt '21

- **Boodschap: context is hier essentieel; vervult ook een communicatierol: niet te druk, signalering (looproutes, zitplaatsen) aanbrengen**
- Handen wassen (min 10x per dag)
- Naleving: 33%
  - Draagvlak: 83%
  - Ervaren nut lichte stijging sinds zomer (59 -> 64%), sociale norm (53%) en hoe makkelijk het is (80%) stabiel -> mensen staan er achter en vinden het gedrag niet moeilijk, maar zijn niet altijd overtuigd dat het nodig is en/of denken er niet op het juiste moment aan
  - **Boodschap: focus op risicomomenten (wanneer). Bijv. als je thuiskomt/bij iemand op bezoek komt was dan je handen. Als je bezoek ontvangt, wijs hen waar ze handen kunnen wassen.**
- Ventileren
- Naleving: 45%, een daling van 18 procentpunt sinds de meetronde ervoor.
  - Draagvlak: 93% (stabiel sinds invoering)
  - Daling ervaren nut en hoe makkelijk het is (invloed van het weer?)
  - **Boodschap: focus op risicomomenten (wanneer, waar), en waarom dit helpt. Bijv. als je bezoek ontvangt/op kantoor werkt, zet dan een raampje open. Zo kunnen virusdeeltjes minder snel verspreiden tussen personen.**

Draagvlak/vertrouwen beleid

Corona toegangspas:

- Draagvlak totaal (alle leeftijden)
  - Horeca = 63%
  - Bioscoop / theater = 66%
  - Profsportwedstrijden = 68,5%
  - Concerten / festivals = 71,5%
- Het draagvlak is **lager** naarmate de respondenten **jonger** zijn. Zo is bij jongeren (16-24 jaar) is het draagvlak voor het tonen van het coronatoegangsbewijs voor de horeca aanzienlijk minder dan bij ouderen (70+), respectievelijk 49% en 83%.
- Over het algemeen is het draagvlak van locaties die (potentieel) **frequenter** bezocht worden (zoals een horecagelegenheid) **lager** dan locaties die men minder frequent bezoekt (concert of festival). Dit effect is sterker zichtbaar als het draagvlak per locatie is uitgesplitst naar leeftijd.

Vertrouwen / ervaren rechtvaardigheid:

- **Vertrouwen** in de overheid toont gemiddeld genomen een dalende lijn sinds het begin van de crisis; tussen de vorige meting 6 weken eerder (begin sept) en nu is dit stabiel gebleven. In de huidige ronde zien we een stijging van 15 procentpunt in het aantal deelnemers dat vindt dat er *te weinig* maatregelen zijn. Het aantal deelnemers dat vindt dat er teveel maatregelen zijn neemt af (39% te weinig, 48% precies goed, 13% teveel).³

³ 6 wekelijks cohortonderzoek corona gedragsunit

- Vooral onder personen die (nog) niet zijn gevaccineerd is het vertrouwen in het coronabeleid erg laag: 1,5% is (zeer) positief over het coronabeleid (82% negatief, 16% neutraal), onder gevaccineerden is dit 29% (21% negatief, 49% neutraal).
- Voor alle items in de schaal over 'procedurele rechtvaardigheid' is het percentage deelnemers dat het (helemaal) eens is met de stellingen (licht) *gestegen*. De meeste steun krijgt de stelling 'bij het bepalen van de corona-maatregelen denk ik dat de Nederlandse overheid haar best doet het goede te doen' (67%). De stelling 'bij het bepalen van de corona-maatregelen denk ik dat de Nederlandse overheid een duidelijke koers vaart' krijgt de minste steun (21%); 24% is het (helemaal) eens met de stelling dat de lasten van de coronacrisis eerlijk verdeeld worden over de samenleving.

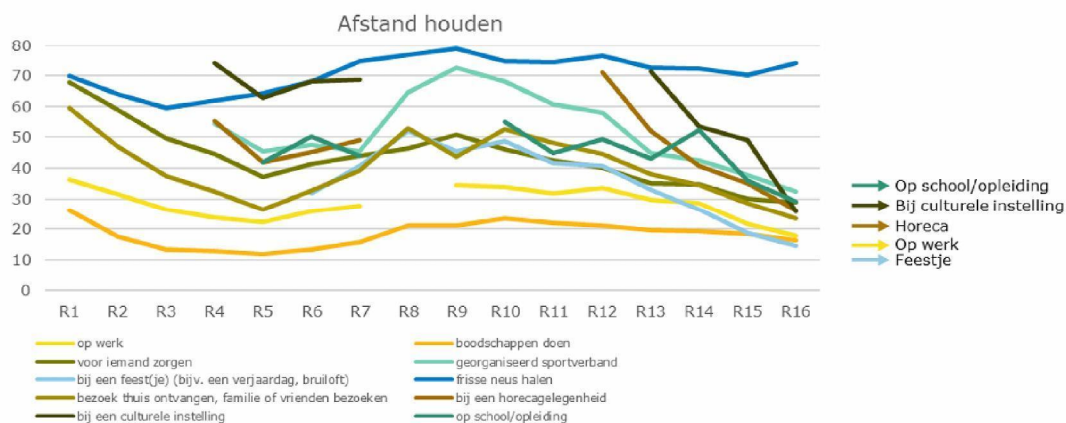
Bijlage: data trendonderzoek corona gedragsunit

TESTEN	R. 15	R. 16	R. 17	R. 18	R. 19	
Naleven	41,8	43,5	33,3	30,9	30,1	Afname lijkt gestabiliseerd
Draagvlak	83,9	83,3	84,2	81,7	78,2	Heel lichte afname
Eigen effectiviteit	77,1	76,9	76,5	74,6	69,2	Lichte afname; 5 pp laatste ronde
Effectiviteit maatregel	79,5	78,3	78,4	76	73,9	Geleidelijke lichte afname
Sociale norm	72,4	69,5	67,4	66,5	62,1	Geleidelijke lichte afname

THUISBLIJVEN	R. 15	R. 16	R. 17	R. 18	R. 19	
Naleven	59,3	58,9	61	59,2	55,3	Lichte afname (4pp)
Draagvlak	88,9	88,4	89,4	86,8	83,8	Geleidelijke afname
Eigen effectiviteit	76,7	74,7	74,6	72,8	67,1	Lichte afname, 5 pp laatste ronde
Effectiviteit maatregel	86,4	85,1	85,8	82,9	80,9	Geleidelijke lichte afname
Sociale norm	72,1	69,8	67,3	69,2	63,9	Lichte afname; 5 pp laatste ronde

1,5 METER	R. 15	R. 16	R. 17	R. 18	R. 19	
Naleving	62,8	62,2	61	59	57,6	
Draagvlak	84,5	83	79,7	70,7	64	
Eigen effectiviteit	58,7	56,1	53,4	52,3	45,5	
Eff. maatregel	71,4	71,6	68,1	63	57,5	
Sociale norm	54,3	49,9	45,1	41,8	31,7	

Figuur o.b.v. data cohortonderzoek

DRUKTE MIJDEN	R. 15	R. 16	R. 17	R. 18	R. 19
Naleving	66,3	61,9	58,5	58,1	60,5
Draagvlak	87,1	86,1	83,3	79,2	71
Eigen effectiviteit	74,1	70,3	66,9	66,1	63,4
Eff. maatregel	81,7	80,5	77,1	74,5	70,6
Sociale norm	53,9	47,3	44,4	42,8	34,3

HANDEN WASSEN (10X)	R. 15	R. 16	R. 17	R. 18	R. 19
Naleving	34,6	33,8	33,8	34,4	32,4
Draagvlak	79,8	80,7	81,1	78	82,8
Eigen effectiviteit	77,2	76,5	79,2	76,6	80,4
Eff. maatregel	58,7	62,3	62,1	61,1	63,9
Sociale norm	51,6	48,3	49,4	49,3	53,4

VENTILEREN	R. 15	R. 16	R. 17	R. 18	R. 19
Naleving				63,2	44,8
Draagvlak		93,6	93	91,7	92,5
Eigen effectiviteit		89	88,1	87,8	81,6
Eff. maatregel		68,3	67,2	65,6	59,4
Sociale norm		63,3	63,2	64,9	57,8

NIEZEN/HOESTEN	R. 15	R. 16	R. 17	R. 18	R. 19
Naleving	62,1	62,2	62,4	61,5	63,7
Draagvlak	86,2	86,4	87,3	84,7	86,6
Eigen effectiviteit	81,2	80,2	81,8	80,6	81,3
Eff. maatregel	61,7	64,8	65,6	65,2	66,3
Sociale norm	65,8	63	65,1	64,8	66,4

